

TÝDEN V EU

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti

EUROSKOP.CZ

www.vlada.cz

Zdroj: vlada.cz

Číslo 438

29. června 2021

V tomto čísle naleznete

Úvodník

Výsledky Evropské rady

Veřejná národní konzultace k digitálním principům

Zasedání Rady pro zahraniční věci

Zasedání Rady pro obecné záležitosti

Miniplenární zasedání

Posílení mandátu agentury EMA

Schválené rámcové pozice

Program evropských institucí

Úvodník

Milí čtenáři,

přelom června a července s sebou pravidelně přináší konec jednoho a začátek dalšího předsednictví. V Radě EU letos pomyslnou štafetu od Portugalska převzme Slovinsko, které uzavře aktuální předsednické trio. Kromě toho dojde také k předání předsednictví ve V4, od Polska jej převzme Maďarsko. Oficiálně se tak stane na středečním summitu V4 v polských Katovicích.

Konec minulého týdne patřil Evropské radě, která měla na programu několik aktuálních témat. Lídři jednání zahájili diskuzi s generálním tajemníkem OSN A. Guterresem, následně se věnovali

Výsledky Evropské rady

Ve dnech 24. a 25. června proběhlo v Bruselu zasedání Evropské rady a eurosummitu v rozšířeném formátu. ČR zastupoval předseda vlády Andrej Babiš. Lídři ve čtvrtek jednali s generálním tajemníkem OSN a následně o očekávaných tématech, jakými byly boj proti pandemii covidu-19, migrace a vnější vztahy. Nad rámec agendy proběhla i diskuse o hodnotách EU a ochraně osob LGBTI+ v kontextu úprav zákona v Maďarsku. Druhý den proběhlo krátké jednání eurosummitu včetně diskuse o hospodářském oživení.

Zasedání začalo pracovním obědem s generálním tajemníkem OSN A. Guterresem, které bylo rozděleno do dvou tematických bloků – globální výzvy

pandemii covidu-19 s důrazem na poučení z krize a připravenost EU na krize budoucí, migraci, vztahům s Tureckem a Ruskem, dění v Maďarsku v souvislosti s přijetím kontroverzního zákona k LGBT+, hospodářskému oživení a v rámci eurosummitu, který jednání v Bruselu v pátek uzavíral, bankovní unii a unii kapitálových trhů.

Červnovou sérii zasedání Rady EU v pondělí a v úterý v Lucemburku uzavírá Rada pro zemědělství a rybolov. Ministři se věnují reformě společné zemědělské politiky, která patří k pravidelným bodům jejich jednání, ochranou včel medonosných, rybolovným právům pro rok 2022, pravidlům kontroly rybolovu a dále také současné situaci na trhu se zemědělskými produkty. Další zasedání na úrovni Rady proběhnou v týdnu od 12. června v Bruselu.

Evropský parlament čekají tento týden kromě příprav na plenární zasedání, které se uskuteční příští týden ve Štrasburku, schůze jednotlivých výborů. Poslanci se budou zabývat mimo jiné posílením Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí, a sice v souvislosti s připraveností EU na možné budoucí krize, dopady pandemie covidu-19 na eurozónu, výsledkům nedávného summitu NATO nebo umělou inteligencí. Hospodářský výbor a výbor pro zaměstnanost a sociální věci povedou hospodářský dialog o jarním balíčku evropského semestru 2021 a výkonným místopředsedou Komise V. Dombrovskisem a komisaři N. Schmitem a P. Gentilonim.

a konkrétní geopolitické otázky. Lídři vyzdvihli spolupráci EU a OSN při prosazování multilateralismu a mezinárodního řádu založeného na pravidlech, ale také při dosahování pokroku v konkrétních tématech. Předseda vlády ČR vystoupil k situaci v Afghánistánu, kterou ve své reakci A. Guterres také zdůraznil a sdílel obavy z vývoje v této zemi.

Následně lídři již tradičně diskutovali o aktuálním vývoji v boji proti pandemii covidu-19. Diskuse tentokrát obsahovala tři klíčové oblasti – obezřetnost ohledně šíření variant a současně návrat k mobilitě; solidaritu a sdílení vakcín a ponaučení z krize na základě zprávy Komise. /Pokr. na s. 2/

Závěry k vnější dimenzi **migrace** byly přijaty bez diskuze. Jádrem je zlepšení spolupráce a navázání partnerství se zeměmi tranzitu a původu migrace. Evropská rada proto vyzvala vysokého představitele Josepa Borrellu a Komisi, aby v úzké spolupráci s členskými státy předložili na podzim 2021 akční plány pro prioritní země.

Večer vedli lídři diskusi nad tématem, které na agendě původně nefigurovalo, tedy o **hodnotách EU a ochraně osob LGBTI+** v kontextu úprav zákona v Maďarsku. Předseda Evropské rady výměnu názorů shrnul slovy, že doufá, že Maďarsko vyslechne obavy skupiny členských států a že tato diskuze potvrdila důležitost sdílených evropských hodnot.

Následně se lídři věnovali **vnějším vztahům**. K situaci v Bělorusku a Etiopii byly závěry přijaty bez diskuse. K Sahelu, Libyi a Turecku proběhly jen krátké výměny názorů.

Největší porce času byla dle očekávání věnována **Rusku**. V závěrech byl seznam oblastí pro spolupráci výrazně zkrácen (zůstalo klima a životní prostředí, zdraví, vybrané zahraničně-politické a bezpečnostní otázky). Text závěrů o dialogu s Ruskem byl nakonec přijat bez konkrétního odkazu na možná setkání lídrů. V neposlední řadě byla přidána připomínka prohlášení ze summitu Východního partnerství z roku 2017 ohledně evropských aspirací východních partnerů.

V pátek dopoledne proběhlo už jen krátké jednání **eurosummitu**, které se věnovalo i **hospodářskému oživení**. Závěry Evropské rady k hospodářskému oživení o Next Generation EU a národních plánech obnovy byly přijaty s jednou změnou, byl dodán odkaz na ochranu finančních zájmů unie. Následně přijaté prohlášení eurosummitu se věnuje podpoře další práce na bankovní unii a unii kapitálových trhů.
/L. Lukačovič/

Veřejná národní konzultace k digitálním principům > Informace

Dne 23. června spustil Úřad vlády ČR národní konzultaci k Digitálním principům, které Komise předznamenala ve sdělení [Digitální kompas 2030](#), který se věnuje strategickým cílům Evropské unie v oblasti digitalizace do roku 2030.

Společně s digitálními právy by digitální principy měly tvořit základ evropského digitální občanství. Tyto principy budou shrnuty a rozpracovány v meziinstitucionální deklaraci Komise, Evropského parlamentu a Rady EU, která se stane základem budoucích debat mezi občany,

technologickými společnostmi a zákonodárci.

Výsledky národní konzultace, která je otevřená do 31. července, poslouží pro **tvorbu vstupu České republiky do konzultace Komise**, která běží do 3. září. Zapojit se můžete [zde](#).

Výsledky budou zveřejněny na stránkách a sociálních sítích [Úřadu vlády ČR](#) a Ministerstva průmyslu a obchodu.

/Z. Jandová/

Zasedání Rady pro zahraniční věci > Rada

V pondělí dne 21. června se v Lucemburku uskutečnilo zasedání Rady pro zahraniční věci. Hlavními tématy byly Bělorusko, Irák a vztahy s regionem Latinské Ameriky a Karibiku. Ministři obědvali s iráckým ministrem zahraničních věcí Fuádem Husejnem. Delegaci České republiky vedl ministr zahraničí Jakub Kulhánek.

V úvodu jednání v rámci bodu k aktuálním otázkám ministrů zahraničí diskutovali o vztazích s **Ruskem** v návaznosti na nově vydané Společné sdělení ke vztahům EU – Rusko, o vztazích s Tureckem a blízkovýchodním mírovém procesu. Rovněž se ministři věnovali **Sahelu, Etiopii, Libanonu, Jemenu a srbsko-kosovskému dialogu**.

V rámci diskuzního bodu k **Bělorusku** ministři jednoznačně podpořili přijetí čtvrtého balíku sankcí vůči běloruskému režimu a balíček sankcí související s únosem letadla Ryanair. Dále také diskutovali o sektorových sankcích. Velká část diskuze byla věnována tomu, zda pozvat či nepozvat zástupce běloruského režimu na summit Východního partnerství, přičemž převažoval názor, že běloruský režim by na summit být zván neměl. Komisař Olivér Várhelyi v diskusi připomněl vydání Ekonomického plánu pro demokratické Bělorusko ve výši 3 mld. eur.

V diskusi ministrů k **Iráku** panoval konsenzus na křehké bezpečnostní situaci v zemi, důležité roli Iráku pro stabilitu regionu a klíčové úloze Globální koalice v boji proti terorismu. Vysoký představitel Josep Borrell podpořil posílení role poradní mise EU v Iráku (EUAM) a uvedl, že by se do konce roku mohlo uskutečnit Rada spolupráce a přidružení EU–Irák. Značná část ministrů pak podpořila

vyslání volební pozorovatelské mise (EOM), pokud to bezpečnostní podmínky dovolí.

V úvodu diskuze k **Latinské Americe a Karibiku** vysoký představitel označil region za přirozeného partnera s blízkými hodnotami. Zaměřil se na vážné dopady covidu-19 na region, což vede ke ztrátě podpory tradičních politických stran, ale i k nárůstu vlivu třetích zemí skrze vakcínovou diplomacii. Komisař O. Várhelyi podpořil co nejrychlejší finalizaci obchodních dohod s Mexikem, Chile a Mercosurem, jakož i větší sdílení vakcín s tímto regionem a vyšší humanitární pomoc. Vystupující ministři často urychlenou finalizaci obchodních dohod podporovali a rovněž dávali důraz na solidaritu v otázce vakcín.

Během **obědové diskuze s iráckým ministrem zahraničí** nejprve vysoký představitel přislíbil vyslat volební pozorovatelskou misi (EOM) na říjnové volby v Iráku. Za jedno prioritních témat spolupráce označil migraci. Ocenil rovněž roli Iráku ve facilitaci dialogu mezi Saúdskou Arábií a Íránem. Ministr Fuád Husejn ve svém vystoupení poděkoval EU a členským státům za podporu, a to hlavně v boji proti Dá'íš a s rekonstrukcí. Co se týče voleb, vyslání pozorovatelů je klíčové kvůli důvěře voličů a legitimitě budoucí vlády. Irák může být modelem pro region.

/L. Hadrava/

Dne 22. června se v Lucemburku uskutečnilo zasedání Rady pro obecné záležitosti. Hlavními tématy byly rozšíření a proces stabilizace a přidružení, příprava Evropské rady, Konference o budoucnosti Evropy a slyšení s Polskem a Maďarskem dle článku 7 Smlouvy o EU. ČR zastupovala vedoucí Stálého zastoupení ČR při EU Edita Hrdá.

Na úvod jednání portugalské předsednictví shrnulo výsledky svého snažení v oblasti politiky **rozšíření**. Mezi úspěchy připomnělo dosažení politické dohody k finančnímu nástroji IPA III a svolání mezivládních konferencí se Srbskem a Černou Horou. Ohledně situace Severní Makedonie připomnělo svůj kompromisní návrh řešení, který zohledňuje všechny citlivé otázky. Bulharsko v následném rozsáhlém vystoupení sice ocenilo úsilí předsednictví a přivítalo **zintenzivnění bilaterálních rozhovorů** z poslední doby, potvrdilo ale svou zamítavou pozici ke schválení vyjednávacího rámce a svolání mezivládní konference se Severní Makedonií. Ostatní členské státy ve svých vystoupeních oceňovaly snahu a návrhy Portugalska, varovaly před nebezpečím ztráty důvěryhodnosti a vlivu EU na západním Balkáně a volaly po konstruktivním přístupu k **urychlenému nalezení kompromisu**.

Posléze portugalské předsednictví odkázalo na proběhlé první plenární zasedání **Konference o budoucnosti Evropy** ve Štrasburku 19. června, jakož i první občanskou událost konanou v Lisabonu 17. června. Do diskuze se zapojila cca třetina členských států, které téměř unisono vyjádřily jisté obavy z toho, jakým směrem se Konference

ubírá. Zazněly výhrady zejména vůči bobtnání institucionální struktury Konference. Byla také zdůrazněna centrální role občanů v celém cvičení, Konference by se měla zaměřit hlavně na obsah.

V rámci přípravy **červnové Evropské rady** projednala Rada návrh Závěrů, jejichž revidovaná verze byla rozeslána v předvečer Rady.

Na úvod slyšení dle článku 7 Smlouvy o EU s **Polskem a Maďarskem** Komise shrnula vývoj situace od posledních slyšení. Polsko s Maďarskem následně vyjádřily výhrady k postupu dle daného článku a vyzvaly k ukončení procedury. V rámci slyšení s Maďarskem Belgie představila společnou deklaraci 13 členských států, v níž tyto země vyjádřily vážné obavy z nedávno přijaté právní úpravy, která podle jejich názoru diskriminuje LGBTIQ osoby a omezuje svobodu projevu, a vyzvaly Komisi, aby přijala všechna dostupná opatření pro zachování zákazu diskriminace na základě sexuální orientace, resp. svobody projevu.

V rámci bodů Různé byli na závěr ministři informováni o aktuálním vývoji vztahů **EU-Švýcarsko**. Rakousko požádalo o bod k strategické autonomii, které představilo své konkrétní návrhy a vyjádřilo nutnost pokračovat v diskuzi o strategické autonomii do budoucna. Bylo také připomenuto 10. výročí vzniku Podunajské strategie.

/R. Franěk/

Miniplenární zasedání > Evropský parlament

Ve dnech 23. – 24. června se konalo na půdě Evropského parlamentu spolu se zasedáním parlamentních výborů i miniplenární zasedání.

Poslanci se během svého zasedání věnovali čtyřem velkým tématům, a to klimatickému zákonu, Fondu pro zelený regionální rozvoj a spolupráci, zprávě k ochraně sexuálních a reprodukčních práv a návrhu zřízení takzvaného evropského společného podniku pro vysoce výkonnou výpočetní techniku.

Během druhého dne plenárního zasedání schválili poslanci právní rámec pro dosažení klimatické neutrality do roku 2050, tzv. **klimatický zákon**. Jde o ambiciózní normu, která zvyšuje cíl redukce emisí do roku 2030 ze 40 % na nejméně 55 % v porovnání s hodnotami z roku 1990. S pomocí zachytávání uhlíku by emise mohly klesnout až o 57 %. V tomto případě jde o převedení slibu daného v rámci Zelené dohody pro Evropu do právního závazku. Další důležitý nástroj, který poslanci schválili je Fond pro zelený regionální rozvoj a spolupráci. Jde o balíček opatření, který zahrnuje nařízení o evropské územní spo-

lupráci (Interreg), nařízení o Evropském fondu pro regionální rozvoj a Fond soudržnosti a nařízení o ustanoveních společných pro všechny fondy. Dohromady tvoří právní rámec, kterým se budou řídit regionální fondy, fondy soudržnosti a sociální fondy EU v příštích sedmi letech. **Na nový „zelený“ fond** bylo vyhrazeno až 243 miliard eur a tvoří tak čtvrtinu z víceletého finančního rámce na období 2021–2027. Poslanci dále schválili zprávu k ochraně sexuálních a reprodukčních práv vyzývající členské státy k zabezpečení ochrany sexuálního a reprodukčního zdraví, zejména nyní, po pandemii covidu-19, kdy se přístup k těmto právům často zhoršil. Poslanci ve schválené zprávě také apelují na zajištění **bezpečného přístupu k interrupcím**, anebo ke zrušení DPH na menstruační produkty. Ve čtvrtek také hlasovali poslanci o vytvoření evropského společného podniku pro vysoce výkonnou výpočetní techniku, jehož cílem je poskytovat špičkovou superpočítačovou a datovou infrastrukturu v EU. Poslanci chtějí zajistit, aby sloužila občanům EU, výzkumným institucím i správním orgánům. /J. Janek/

Posílení mandátu agentury EMA > Evropský parlament

Poslanci Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI) Evropského parlamentu schválili v úterý 22. června svůj postoj k návrhu nařízení o posílení úloze Evropské agentury pro léčivé přípravky (EMA) při připravenosti na krize a krizovém řízení v oblasti léčivých přípravků a zdravotnických prostředků. Cílem nařízení je vytvoření institucionálního rámce pro řešení mimořádných situací podobných koronavirové krizi.

Výbor ENVI podpořil úsilí vytvořit strukturu pro prevenci a reakci na mimořádné situace, která bude v případě agentury EMA zahrnovat řídicí skupinu pro léčivé přípravky, řídicí skupinu pro zdravotnické prostředky a pracovní skupinu pro mimořádné situace. Poslanci podpořili i rámec pro sledování a kontrolu dodavatelského řetězce léčivých přípravků, který by stanovoval povinnosti různých zúčastněných stran, /Pokr. na s 4/

definici seznamů kriticky důležitých léčivých přípravků a zdravotnických prostředků a společnou definici nedostatku léčivých přípravků, kterou prosazoval Evropský parlament v usnesení „**Nedostatek léků – jak řešit vznikající problém**“ přijatém v září loňského roku.

Poslanci navrhli vytvoření evropské databáze pro dodávky léčivých přípravků, kterou již Evropský parlament požadoval ve výše uvedeném usnesení, a která má posílit dodavatelský řetězec a zvýšit jeho transparentnost. Tento návrh je inspirován iniciativami, jako je projekt CISMED, který je financován z prostředků programu Horizont Evropa, a který nabízí zkušenosti s uplatňováním systému kontroly a **sledování dodavatelského řetězce léčivých přípravků**. Měl by být vytvořen dvojúrovňový systém, který umožní udržovat si přehled o zásobách, jejich lokalizaci a správcích a tyto údaje sdílet na vnitrostátní a evropské

úrovni. Na vnitrostátní úrovni budou vytvořeny databáze spravované příslušnými orgány členských států a na evropské úrovni se tohoto úkolu ujme agentura EMA, která bude vycházet z vnitrostátních databází.

Nařízení je jedním ze tří prvních návrhů týkajících se zdravotní unie: mechanismus boje proti vážným přeshraničním zdravotním hrozbám, který na úrovni EU upravuje přípravu, sledování, hodnocení rizik, včasné varování a reakci, a posílení mandátů Evropské agentury pro léčivé přípravky a Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí, jejichž koordinace a součinnost se zároveň posilují. O postoji výboru ENVI k návrhu nařízení bude plénum Evropský parlament hlasovat na svém červencovém zasedání.

/J. Linková/

Schválené rámcové pozice > Informace

Rámcová pozice ke sdělení „**Aktualizace nové průmyslové strategie 2020: budování silnějšího jednotného trhu pro oživení Evropy**“ (vypracovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu)

Rámcová pozice k návrhu nařízení Evropského Parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 910/2014, **pokud jde o zřízení rámce pro evropskou digitální identitu** (vypracovalo Ministerstvo vnitra)

Program evropských institucí od 29. června do 5. července > Informace

Zasedání Rady pro zemědělství a rybolov, 28. až 29. června

Ústředním tématem jednání ministrů bude dosažení finální dohody na reformě Společné zemědělské politiky (SZP) po roce 2020. Na základě výsledku trialogů ze závěru minulého týdne, kde se podařilo dosáhnout neformální dohody s Evropským parlamentem u reformy SZP, se bude předsednictví na Radě opakovaně snažit dosáhnout finální dohody.

Zasedání kolegia komisařů, 30 června

Na svém pravidelném zasedání se budou komisaři věnovat revizi směrnice 2008/48/ES o smlouvách o spotřebitelském úvěru a revizi směrnice o obecné bezpečnosti výrobků 2001/95/ES. Projednají též dlouhodobou vizi pro venkovské oblasti a sdělení v reakci na evropskou občanskou iniciativu End the Cage Age.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR

Číslo 438, týden od 21. až do 27. června 2021 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina* Kontakt: newsletter@vlada.cz